

Zöldhomlokzatok kialakításának lehetőségei ferencvárosi mintaterület példáján

Ferencz Rita

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzési szak

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Belső témavezető: Báthoryné Nagy Ildikó Réka, egyetemi docens, Településépítészeti és Zöldinfrastruktúra Tanszék

Napjainkban a klímaváltozás egyre többször felmerülő téma és egyre sürgetőbb kihívások elé állítja az szakembereket is. Érdekünk lépéseket tenni élhetőbb környezetünk kialakításáért. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás egyik módszereként látom a zöldinfrastruktúra reformálását és fejlesztését. Témaválasztásom is ezen okokból kifolyólag vezetett a zöldhomlokzatokhoz, mint a városi zöldinfrastruktúra különleges alkotóelemeihez. A dolgozatomban a zöldhomlokzatok kialakítási lehetőségeit és akadályait vizsgáltam meg. Sorra vettem azokat a létesítést befolyásoló szempontokat, amelyek figyelembevétele elengedhetetlen egy-egy zöldhomlokzat kialakítása során. Nagyvárosias városszövetet vettem mintának alapul és személyes kötődésem miatt a IX. kerületen belül a Belső- és Középső-Ferencváros egy része lett a vizsgálataim mintaterülete. Ezekben a kerületrészekben a legérezhetőbb a sűrű beépítettség és az alacsony zöldfelület intenzitás miatt a hőszigetek kialakulása. A beépítési sűrűség miatt a horizontális szintű zöldítés lehetőségei elég kötöttnek mondhatók. Megvizsgáltam, hogy mekkora potenciál rejlik a vertikális irányban való zöldítésben egy már beállt városi szövetben.

Az első fejezetben az alátámasztó szakirodalom egy részét mutattam be, amik megismerését szükségesnek láttam a témához kapcsolódóan. Szó van benne magukról a zöldhomlokzatokról, klímaadaptációról, tanulmányokról és cikkekről, valamint Ferencváros múltjáról is olvashatunk. Ezután a vizsgálati módszerem bemutatása következett. A beépítési típusok sorra vétele, majd az egyszerűbb elemzés érdekében faltípusok alapján csoportokat hoztam létre belőlük. Ezek eredményeiből az alábbiakra jutottam. Jellemzően a terület nagyvárosias, magas intenzitású zárt sorú, zárt udvaros beépítésű lakóterület, amiből három faltípus csoportot hoztam létre. Ezek az utcafronti homlokzatok, a belső udvarra néző falak és a tűzfalak. A mintaterületem szélén fellelhető még telepszerű beépítés, amikből további két

csoportot hoztam létre, a nyílászárókkal rendelkező falakat, mint homlokzatok, és a tömör falakat. Ezt követően a kialakítást befolyásoló tényezőket vettem sorra és azt, hogy a különböző faltípus csoportokat milyen mértékben érintik ezeket. Eredményül azt kaptam, hogy a legkevesebb akadállyal szembenező felületek zöldítési lehetőségeit a tűzfalak és a tömör falak adják. Ezen eredmények alapján további vizsgálatokat végeztem. Megbecsültem, egyrészt hogy jelenleg mekkora zöldhomlokzati tömeggel rendelkezik a mintaterületem. Másrészt pedig azt is, hogy egy olyan kerület részben, amiben elsőre azt mondanánk, nincs lehetőség zöldhomlokzatok kialakítására, mekkora potenciállal is rendelkezik növényfal fogadás szempontjából. Felmértem tehát azon tűzfalak és tömör falak méretét, amiket a szempontrendszerem alapján alkalmasnak találtam. Kíváncsi voltam továbbá arra is, hogy ha ezen mennyiségű felületen létrejönne zöldhomlokzat, annak milyen hatása is lenne. Hány fának az árnyékoló hatását válthatná ez a mennyiség ki. Ehhez egy korábbi szakdolgozat módszerét használtam. Saját hőkamerás méréseket is végeztem már létező zöldhomlokzatoknál, annak érdekében, hogy a falfelület hűtési képességét megvizsgáljam. Hőkamera segítségével megmértem a felszíni hőmérsékletét egy zöldhomlokzattal rendelkező és a körülötte/mellette elhelyezkedő, növényzet nélküli falfelületnek, hogy megvizsgálhassam, hogy egy nyári hőségnapon mekkora a hőmérséklet különbség a két felület között. Továbbá az utcaképpen okozott változásokat is megvizsgáltam. Többnyire a homlokzati textúra és szín változását pozitívnak ítélem. Egyes esetekben vizuálisan az utca tagoltabbnak érződhet, de számomra élhetőbb környezetet mutat és nagyobb térérzetet is nyújt.

A dolgozatom során sikerült feltárnom a zöldhomlokzati rendszer fejlesztési lehetőségeit és a nehezítő tényezőit. Vizsgálataim során arra jutottam, hogy a zöldhomlokzatok létesítése és fenntartása nem néz szembe megoldhatatlan akadállyal. Egyik fontos eredményemnek látom, hogy zöldhomlokzatokat viszonylag nagy mértékben lehetséges kialakítani, olyan városi szövetben is, ami első ránézésre nem zöldíthető, mert nem lehet érdemben fásítani. Másik eredményem, hogy sikerült bizonyítani azt is, hogy az ilyen módú zöldfelület növelés jó eszköze a klímaadaptációnak. A zöldhomlokzatok helyét és szerepét kiemelt jelentőségűnek látom a jövő városainak életében.